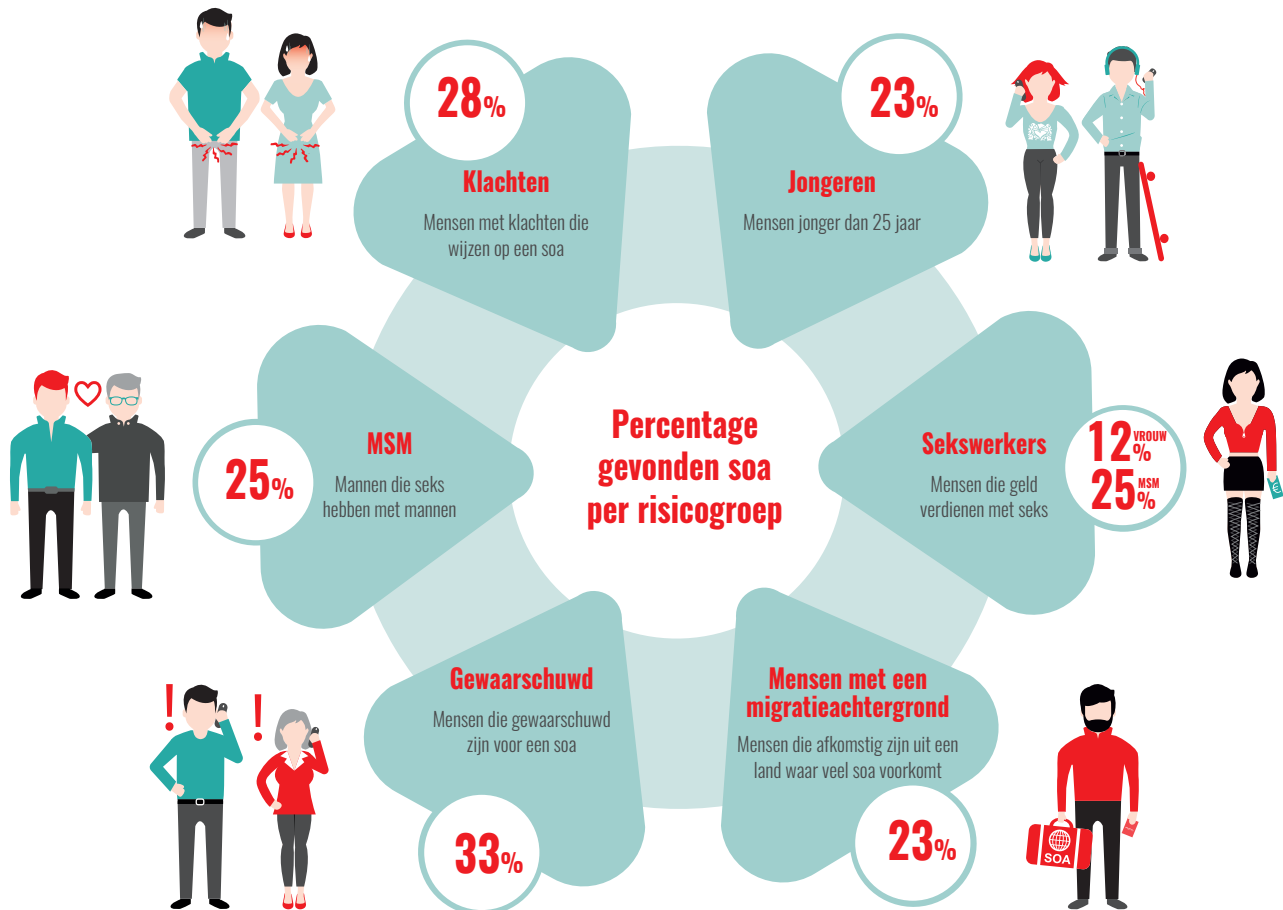

SOA POLI JAARCIJFERS 2018

Het Regionaal Centrum voor Seksuele Gezondheid zuidelijk Zuid-Holland (RCSG zZH) is een samenwerking van GGD Rotterdam-Rijnmond, GGD Hollands Midden en de GGD Zuid-Holland Zuid. Hier vindt u de jaarcijfers over 2018 van deze GGD'en. Het RCSG biedt aanvullende zorg en richt zich op groepen die meer risico lopen op een soa of seksualiteits- problemen: jongeren tot 25 jaar, mensen met klachten die passen bij een soa, mensen die gewaarschuwd zijn voor een soa, mannen die seks hebben met mannen (MSM) en andere mensen met een verhoogd risico op soa's zoals sekswerkers en mensen die uit een land komen waar veel soa voorkomt.

Belangrijke bevindingen

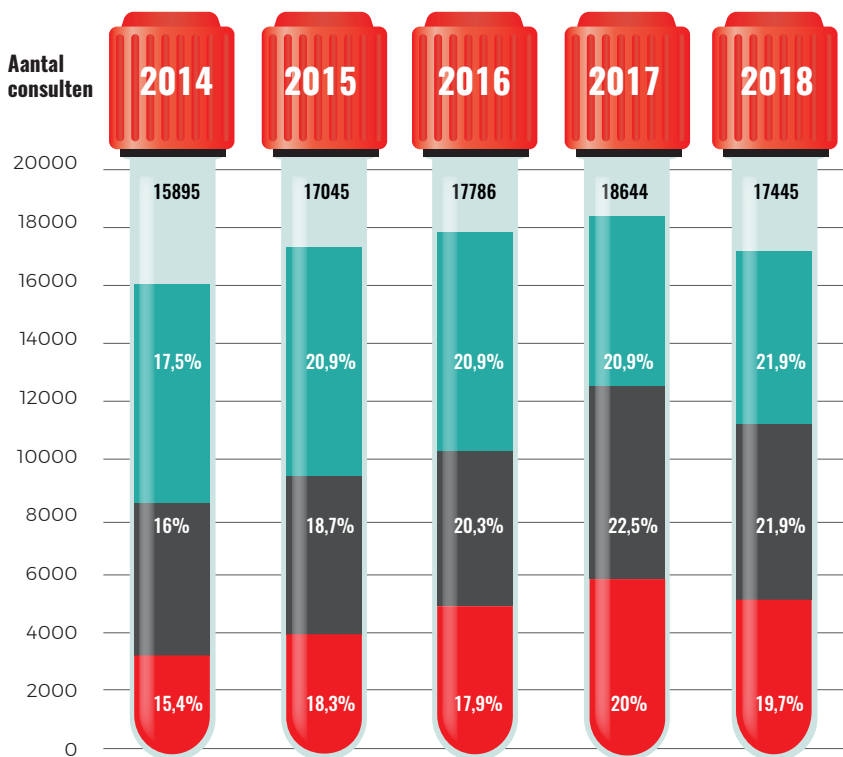
CONSULTEN

- Het aantal soa consulten van het Regionaal Centrum voor Seksuele Gezondheid zuidelijk Zuid-Holland is in 2018 17445 (↑ 6,4% ten opzichte van 2017).
- Het aandeel consulten bij MSM is gestegen van 32% naar 34,5%; terwijl het aandeel consulten bij heteroseksuelen gedaald is.
- De 17.455 consulten in 2018 betroffen 13.961 personen. Van de heteroseksuele mannen kwamen 10% meer dan één keer, van de vrouwen 14%. Van de MSM had 66% één consult, 23% twee consulten, en 12% drie of meer consulten.
- Het percentage cliënten met één of meerdere soa's (chlamydia, gonorrhoe, hiv, syfilis of hepatitis B) in de regio zuidelijk Zuid-Holland is onveranderd hoog gebleven met 21,0%.
- Het aandeel mensen dat zich laat testen na een soa-waarschuwing groeide naar van 22% naar 23% (in alle groepen), met een vindpercentage van 33%.
- Het aandeel mensen dat zich laat testen i.v.m. klachten groeide van 28,4% naar 29,5% met een vindpercentage van 28%.

- Vindpercentage bij laag/middelopgeleiden is hoger (24%) dan bij hoogopgeleiden (19%).
- Het vindpercentage bij de jongste groep onder 20 jaar is bij MSM en heteroseksuelen 30%.

SOA

- Gonorrhoe, syfilis en LCV infecties komen frequent bij MSM voor, met name bij MSM met een hiv-infectie.
- Er zijn 42 nieuwe hiv-infecties gevonden (36 MSM, 2 transgenders, 2 heteroseksuele mannen en 2 vrouwen. 30 van de 36 MSM waren eerder op hiv getest, en van deze mannen had een derde hiv opgelopen in de 6 maanden daarvoor, en een derde 7-12 maanden ervoor.
- Het vindpercentage gonorrhoe is bij heteroseksuelen iets toegenomen: heteroseksuele mannen 4,4% (was 3,6%); vrouwen 4,3% (was 3,4%). Dit is hoger dan het landelijk gemiddelde. Bij de allerjongste groep onder 20 jaar is dit zelfs rond de 8%.

Aantal consulten en vindpercentages naar groep

Het percentage bezoekers dat de diagnose kreeg van één of meer soa's (chlamydia, gonorroe, infectieuze syfilis, hiv of hepatitis B) is – ten opzichte van 2017 – is met met 21% onveranderd hoog.

Partnerwaarschuwing is belangrijk.

Het vindpercentage van chlamydia bij mensen die voor chlamydia gewaarschuwd waren is 32% (861/2706). Van de mensen die gewaarschuwd waren voor gonorroe had 30% gonorroe (210/699). Bij vrouwen is dit 25% (31/128) en bij heteromannen is dit 39% (46/117). Zowel het aantal (214 naar 239) als het aandeel (3,6% naar 4,0%) MSM die gewaarschuwd waren voor syfilis is toegenomen in 2018 ten opzichte van 2017. Van de MSM die gewaarschuwd waren voor syfilis had 10% deze soa ook daadwerkelijk opgelopen (24/239). Voor hiv is dit 1,3% (1/77).

Focus op gewaarschuwden en mensen met klachten

In de triage worden mensen met soa klachten en gewaarschuwden geprioriteerd omdat de kans dat er bij hen een soa gevonden is het hoogst is. Het aandeel mensen dat zich laat testen na een soa-waarschuwing groeide naar van 22% naar 23% (in alle groepen), met een vindpercentage van 33%. Het aandeel mensen dat zich laat testen i.v.m. klachten groeide naar van 28,4% naar 29,5% (MSM onveranderd 18%, heteroseksuele mannen 35,1% naar 36,5%, vrouwen 32,1% naar 35,1%). 36 % van de MSM met klachten had 1 of meerdere soa, dit was 32% bij heteromannen en 22% bij vrouwen.

De percentages consulten bij cliënten afkomstig uit landen waar veel soa voorkomt zijn vrouwen 32% en heteroseksuele mannen 44%. Het aandeel MSM met een migratieachtergrond is 27%.

Het vindpercentage bij cliënten met NL/Westerse afkomst is bij heteroseksuelen 19,5% en 20,5% bij MSM, terwijl dit bij cliënten met een migratieachtergrond respectievelijk 22,3% en 25,4% is.

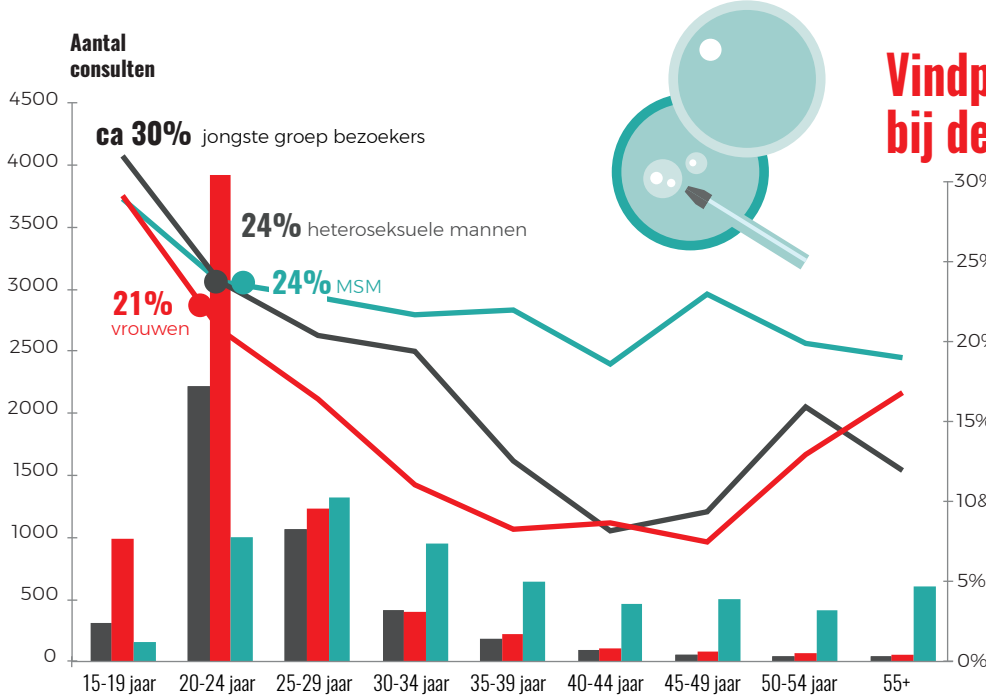
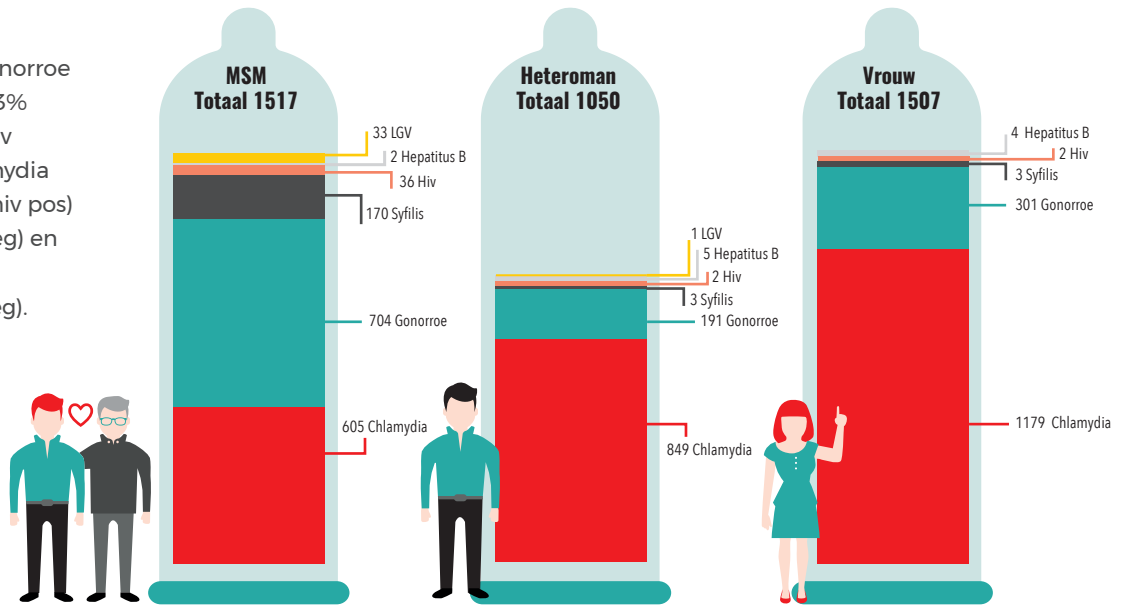
IN 2017
18.644
consulten

IN 2018
17.445
consulten

Welke soa's zijn er gevonden bij MSM/heteromannen/vrouwen?

De vindpercentages van gonorroe bij hiv-positieve MSM is 20,3% vergeleken met 10,8% bij hiv negatieve MSM. Voor chlamydia zijn de percentages 19,1% (hiv pos) vergeleken met 9,1% (hiv neg) en voor syfilis 8,3% (hiv pos) vergeleken met 2,1% (hiv neg).

- LGV
- Hepatitis B
- Hiv
- Syfilis
- Gonorroe
- Chlamydia

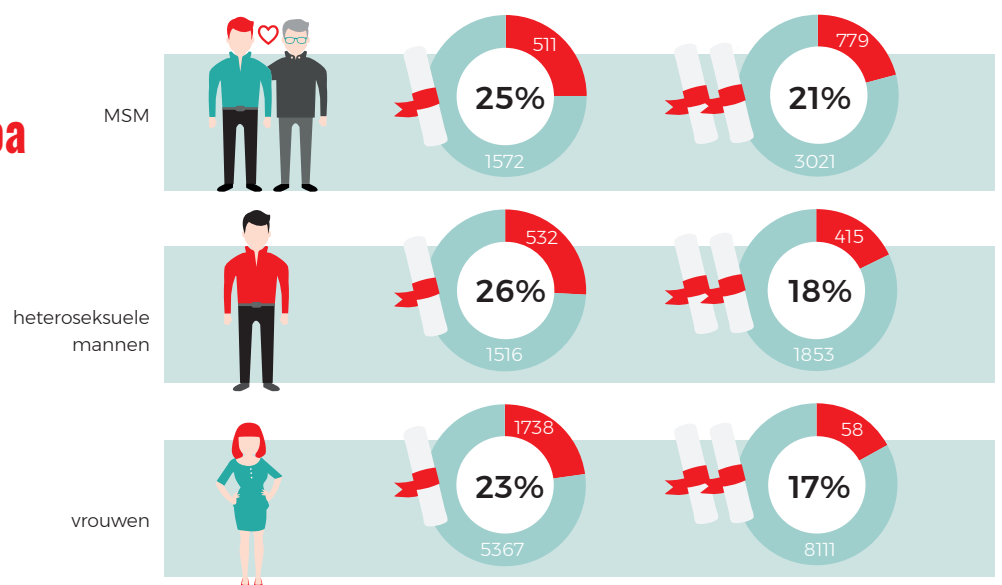
Vindpercentage het hoogst bij de jongste groep bezoekers.

Het hoogste vindpercentage werd gevonden bij de jongste groep bezoekers (ca 30%), een kleine groep cliënten in de leeftijdsgroep onder 20 jaar. Het hoogste vindpercentage hierna werd gevonden bij de 20-24-jarigen: Heteromannen en MSM 24% gevolgd door 21% bij vrouwen. Bij vrouwen daalt het daarna sneller dan bij mannen naar 9% respectievelijk 8% in de leeftijdsgroep 40-44 jaar. Bij een klein aantal heteroseksuele bezoekers boven 45 jaar is er een opvallend hoog vindpercentage. Bij MSM boven 20 jaar schommelt het vindpercentage rond 20-24%.

Soa naar opleiding en vindpercentage soa

Bij alle groepen is het vindpercentage van soa bij laag- en middelopgeleiden hoger dan bij hoogopgeleiden.

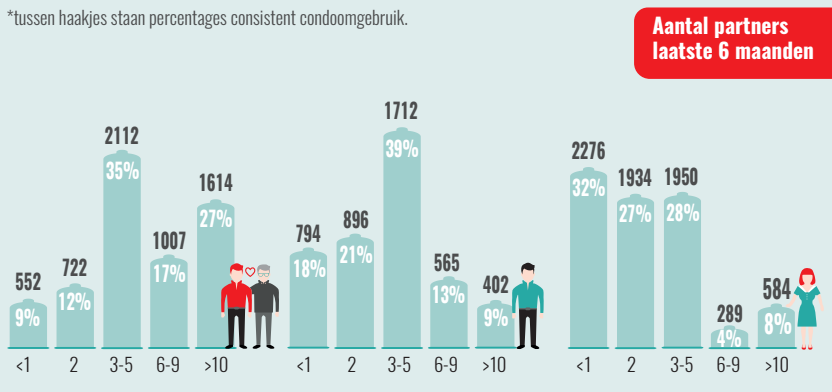
- laag/middel opgeleid
basis/lbo/mavo/vmbo/mbo/havo/vwo/gymnasium
- hoogopgeleid
hbo/WO
- geen soa
- soa gevonden

Gebruikte sekstechnieken

Vrouwen en heteroseksuele mannen gebruikten in 8% van de vaginale seks consistent condooms. 86% van de vrouwen en 93% van de MSM rapporteerde orale seks (gepijpt hebben) (V 1,5%; MSM 1% $\downarrow$)*. Van de MSM rapporteerde 21% anaal insertieve Seks (29% $\uparrow$), 11% anaal receptieve seks (31% $\uparrow$) en 61% insertieve en receptieve anale seks (22% $\uparrow$). 14% van de heteromannen rapporteerde insertieve anale seks (17% $\uparrow$), terwijl 25% van de vrouwen receptieve anale seks rapporteerde (25% $\uparrow$).

*tussen haakjes staan percentages consistent condoomgebruik.

Conclusie en aanbevelingen

- Prioritering op cliënten met het hoogste soa-risico leidt weer tot een hoog vindpercentage vergelijkbaar met vorig jaar. Tegelijk roept het de vraag op of het bereik van mensen met een hoog risico voldoende is en welke mogelijke interventies nodig zijn. Onderzoek hiernaar wordt gedaan.
- De hoge aantallen van gonorrhoe zijn vooral in Rotterdam zichtbaar en komen veelal bij specifieke groepen voor. Gerichtte inzet van extra interventies zijn nodig en worden in 2019 ontwikkeld.
- Jongeren, met name laagopgeleiden, krijgen prioriteit in de zorg voor hun seksuele gezondheid.
- De voorlichtingen met testaanbod op ROC-scholen worden voortgezet. Voor het voortgezet onderwijs wordt een voorlichtingenaanbod ontwikkeld.
- Voor de MSM die het hoogste risico lopen is een gepast zorgaanbod nodig. In 2018 is daarom PrEP-zorg voorbereid. PrEP-zorg is inmiddels opgestart en wordt in 2019 met financiële middelen van VWS geïntensiveerd.

Ongewenst seksueel contact

3,1% van de vrouwen vertelden over ongewenst seksueel contact; dit was 2,4% onder 25 jaar, en 4,7% boven 24 jaar. Onder laag/ middel opgeleide vrouwen was het percentage gerapporteerd ongewenst seksueel contact 4,7% en onder hoog opgeleiden 1,5%. Een lager percentage werd gevonden bij mannen: 0,1% bij heteromannen, en 0,2% bij MSM.

Pre-Expositie profylaxe hiv (PrEP)

In 6,7% (361/5382) van de MSM consulten werd PrEP gebruik gerapporteerd. Dit betrof 103 mannen (2,9% van individuele bezoekers) die gemiddeld 3,5 consulten in 2018 hadden. Hiervan kreeg 69% PrEP officieel via een zorgverlener. Het vindpercentage soa was 30,8% bij degenen die PrEP gebruikten in de laatste 6 maanden vergeleken met 20,6% bij niet gebruikers.

- Het bereiken van jonge MSM heeft voorrang.
- Partnerwaarschuwing en de behandeling van gewaarschuwden blijft belangrijk, hierbij moet vooral aandacht zijn voor hiv, syfilis en LGV, maar ook gonorrhoe. De GGD zet nog meer in op ondersteuning van huisartsen en hiv-behandelcentra bij partnermanagement.
- Binnen de Sense-consulten (seksualiteitshulpverlening) ligt de nadruk op anticonceptiegebruik en een fijne beleving van seksualiteit. Eventuele seksuele problemen en ongewenst seksueel gedrag worden besproken. Het blijft belangrijk om de Sense consulten goed te registreren. De nadruk ligt op een fijne beleving van seksualiteit. Eventuele seksuele problemen en ongewenst seksueel gedrag worden besproken.

Colofon

Dit is een jaarlijkse uitgave van het Regionaal Centrum voor Seksuele Gezondheid zuidelijk Zuid-Holland. Het overnemen van gegevens uit deze uitgave is toegestaan, mits voorzien van bronvermelding.

Uitgave: april 2019

Redactie: Hannelore Götz, arts Maatschappij en Gezondheid, Infectieziektebestrijding (GGD Rotterdam-Rijnmond)

Met dank aan: Mariëlle Kock (GGD Rotterdam-Rijnmond)
Bram Meima (GGD Rotterdam-Rijnmond)

Alle medewerkers van het Regionale Centrum voor Seksuele Gezondheid regio zuidelijk Zuid-Holland voor het uitvoeren van alle consulten en registratie ervan.

Ontwerp: Jacqueline Meijer (Gemeente Rotterdam)

- GGD Rotterdam-Rijnmond
- GGD Zuid-Holland Zuid
- GGD Hollands Midden

